

नेपाल हाइड्रोजियोलोजिकल एसोसिएसन (NEPAL HYDROGEOLOGICAL ASSOCIATION)

Reg. No. 812/2067/068
PAN No. 304960556

Kathmandu, Nepal

भूमिगत जलस्रोतको नियमन निकायको आवश्यकता

नेपाल हाइड्रोजियोलोजिकल एसोसिएसन (NHA) भूमिगत जलको उपयोग, आवश्यकता र उपादेयतालाई ध्यानमा राखी यसको संरक्षण, उपयोग तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा विभिन्न गतिविधिहरू गर्दै आइरहेको भूमिगत जलस्रोतसंग सम्बन्धित विज्ञहरूको संगठन हो। यसको प्रमुख उद्देश्य सरकारी र निजी निकायहरूमा भूमिगत जलस्रोतको अध्ययन अनुसन्धान, विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा आवश्यक राय परामर्श उपलब्ध गराउने र देशको आम नागरिकमा भूमिगत जलस्रोत सम्बन्धि जनचेतना मुलक कार्य गर्ने समेत रहेको छ।

काठमाडौं उपत्यका तथा नेपालको समग्र तराई भूभागमा पानीको मुख्य स्रोत भनेको भूमिगत पानी नै हो। स्थान अनुसारको भूमिगत जल-भण्डार (Aquifer) को अवस्थिति अनुसार कुनै ठाउँमा Shallow तथा Deep Aquifer बाट भूमिगत पानीको दोहन हुँदै आइरहेको छ। तराई भूभागमा बर्षेपिच्छे व्यक्तिगत, संस्थागत, सरकारी निकाय (संघ प्रदेश र स्थानियतह) हरूबाट खानेपानी, सिंचाई, पशुपालन र उद्योगहरूका लागि पानीको आवश्यकता पूर्तिकालागि थुप्रै ट्युबवेलहरू निर्माण हुने गरेको भएता पनि सरकारी निकायसंग कुन ठाउँमा कुन प्रकारको कति ट्युबवेलहरू निर्माण भएका छन् सोको एकिकृत अध्यावधिक तथ्यांक रहेको पाइँदैन भने अत्याधिक दोहनले पार्ने असरहरूका बारेमा नेपाल सरकारका अधिकारिक निकायहरूबाट पनि पर्याप्त मात्रामा अध्ययन अनुसन्धान भएको भेटिँदैन। नागरिकसंग प्रतक्ष्य सरोकार राख्ने पानीजस्तो अत्यावश्यक बस्तुमा राज्यको प्राथमिकतामा पर्न नसकेको भान हुन्छ। बढ्दो शहरीकरण, बसाई सराई, उद्योगधन्दा तथा कृषि प्रणालीहरूमा उपलब्ध भूमिगत जलस्रोतको अत्याधिक उपयोग भईरहेको अवस्था र उद्योगधन्दारूबाट जथाभावी रूपले भूमिगत जलस्रोतको दोहन तथा प्रदुषण गर्ने कार्य पनि गरिरहेको हुँदा अब यो बहुमूल्य प्राकृतिक स्रोतको उचित रेखदेख, नियमन, नियन्त्रण तथा अनुमति लिएर मात्र उपयोग गर्ने व्यवस्था गर्न नितान्त जरूरी भएको छ।

भूमिगत जलस्रोतको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने एक मात्र सरकारी निकाय भूमिगत जलस्रोत विकास समिति (GWRDB) यस आ. व. २०८०/८१ को बजेट बक्तब्यबाट खारेजीमा परेपछि भूमिगत जलस्रोतको अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने आधिकारिक निकाएको अभाव खड्किएको छ। भूमिगत जलस्रोतको अत्यधिक दोहनले Thailand को Bangkok तथा चिन को Sanghai जस्ता ठूला शहरहरूमा Land subsidence को समस्या देखिएको छ भने नेपालमा पनि भूमिगत जलस्रोतको अब्यवस्थित

नेपाल हाइड्रोजियोलोजिकल एसोसिएसन (NEPAL HYDROGEOLOGICAL ASSOCIATION)

Reg. No. 812/2067/068
PAN No. 304960556

Kathmandu, Nepal

तबरले अत्याधिक दोहन गरिदा काठमाडौं उपत्यका तथा तराईका केहि भुभागहरुमा पानीको सतह घट्न जाँदा हातेपम्पबाट पानी तान्न नसकिने, पानी प्रदुषित हुने जस्ता समस्याहरु देखिन थालिसकेको अबस्थामा भूमिगत जलस्रोतको नियमन गर्ने आधिकारिक निकाए नहुँदा निकट भविष्यमा यो भन्दा गम्भिर समस्या नआउला भन्न सकिन्न । त्यसैले अब बन्ने उर्जा जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय वा अन्तरगतका निकायको संगठन संरचनामा भूमिगत जलस्रोतको अध्ययन तथा अनुसन्धान र नियमन गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति सहितको अधिकार सम्पन्न निकायको रुपमा विकास गर्न सम्बद्ध सबैले बेलैमा विचार पुर्याउनु पर्ने देखिन्छ । उपरोक्त कार्यमा सहभागिता तथा नेतृत्वताको लागि नेपाल हाइड्रोजियोलोजिकल एसोसिएसन (NHA) सधै तत्पर रहेको र आगामी दिनहरुमा आवश्यक गतिबिधी अगाडी बढाउने प्रतिबद्धता ब्यक्त गर्दछ ।

सातौं कार्यसमिती

नेपाल हाइड्रोजियोलोजिकल एसोसिएसन (NHA)

२०८०/०९/२९

